

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDA KÖRÜ
SOFRANA SAHİP ÇIK

Sayı : E-54045643-610-3465425
Konu : Soru Önergesi (7/35940)

28.12.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.11.2020 tarihli ve 43452547-120.07-735704 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ'a ait 7/35940 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/35940 (2 sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SARISAÇ'A AİT 7/35940 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Doğal hayatın, tarımın ve hayvancılığın zarar görmemesi için Hidroelektrik enerjiden elektrik üretimi için hayata geçirilen projelerde, doğal hayatın korunması, insan, bitki ve hayvan su ihtiyaçlarının karşılanması önceliklidir. Ekolojik dengenin korunması ve sürdürülebilmesi, tarımda kullanılacak sulama suyu ihtiyacı, doğal hayat suyu temini, içme ve kullanma suyu tahsisi, kadim su hakları gibi tasarruflardan arta kalan su ile enerji üretilmekte ve bu husus, firmalar ile imzalanan su kullanım hakkı anlaşmaları (SKHA) ile teminat altına alınmakta ayrıca firmalara hazırlattırılan mansap su hakları raporu ile ÇED raporunda garanti altına alınmaktadır.

HES projelerine başvuru aşamasından itibaren lisans süresince Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda Bakanlığımız, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Valilikler, İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi çok sayıda Kurum ve Kuruluşlar ile bilgi ve görüş alışverişinde bulunmaktadır. HES'lerin inşaat dönemlerinde çevresel etkilerinin değerlendirildiği raporlarda önerilen Tedbir ve tavsiyelere uyulması sağlanmaktadır.

25 Kasım 2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin 6'ncı Maddesinin 3'üncü fıkrasında "Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" Kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" Kararı alınmadıkça bu projelere ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm kapsamındaki tüm işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yürütülmektedir.

Ülkemizdeki su kaynaklarının planlaması Bakanlığımıza bağlı kuruluşu Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından yapılmakta olup, DSİ tarafından yürütülen HES projelerinde, havza master plan çalışmaları kapsamında projenin çevresel ve teknik yönden yapılabilirliğinin ortaya konulduğu farklı alternatifler çalışılarak, proje formülasyonu belirlenmekte, proje rantabilitesinin hesap edildiği fizibilite raporları hazırlanmakta ve sonrasında proje yapımına karar verilmektedir. Projelerde; ağaç kesimi zorunlu haller dışında yapılmamakta, mümkün mertebe açık kanallı iletimler yerine kapalı (boru, tünel vb.) iletimler tercih edilmektedir. Tüneli iletimler, çevre ve sosyal açıdan uygun geçişler olmakla beraber dere boyunca mevcut yol var ise (köy yolu, yayla yolu, orman yolu, maden yolu vb.) yol güzergâhı boyunca basınçlı boru yol altından geçirilerek, su alma yapısından itibaren santrale kadar ulaşım teknik, ekonomik, çevresel ve sosyal açılardan en uygun tasarımlar ile sağlanmaktadır. Ayrıca projeler kapsamında ağaçlandırma faaliyetleri de yapılmaktadır.

Yatırım sermayesi özel sektör tarafından karşılanarak inşa edilmekte olan hidroelektrik enerji üretim tesislerinde, 2013/15 Genelge kapsamında; varsa olumsuzlukların tespiti ve giderilmesi maksadıyla Bakanlığımız ilgili Genel Müdürlükleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teknik çalışanlarından oluşturulan heyetler tarafından genel bir izleme ve kontrole tabi tutulmaktadır. Yapılan izleme ve kontrollerde genel olarak; dere yatakları ve çevresindeki ekosistemin, flora ve faunanın varlığını sürdürebilmesi için dere yatağına sürekli olarak bırakılması gereken asgari miktarda suyun veya projenin çevresel etki değerlendirmesinde belirtilen çevresel akış miktarı kadar suyun bırakılıp bırakılmadığı, balık geçitlerinin projesine uygun yapılıp yapılmadıkları

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ve çalışma durumları incelenmektedir. Dere yatağına, doğal yaşamın devamını ve mansaptaki diğer teessüs etmiş su haklarını karşılayacak nispette su bırakılıp bırakılmadığının takibi anlık olarak izlenebilen online Akım Gözlem İstasyonları (AGİ) yardımıyla yapılmaktadır. Firmanın buna aykırı bir işletme yapması durumunda cezai yaptırımlar uygulanmıştır/uygulanmaktadır.

6446 sayılı “Elektrik Piyasası Kanunu” kapsamında Van İli Erciş İlçesi Zilan Deresi üzerinde inşaat faaliyetleri devam etmekte olan Zilan Regülatörü ve HES tesisinin Danıştay tarafından inşaat faaliyetlerinin durdurulduğuna dair tarafımıza ulaşan bir Karar bulunmamaktadır.